

שוקלת ומערבלת, בתרכיזי מינרלים, בגרעינים לחוצים ועוד.

ר ש ם

עופר קרול

ש.ה.מ., המחלקה לבקר

השיטה במשק הקיבוצי ולבחון את האפשרות לערוך ניסוי בריכוז של משק מושבי גדול. כמו כן, צריך לבחון את הנושא לאור שינויים העשויים לחול ברפת הישראלית, כגון שימוש בעגלה

קולוסטרום של פרות קשישות עדיף לעגלות רכות

יניקה, או אף בצינורית קיבה, כדי לספק להם את ההגנה הדרושה, ובהקדם.

המלצתי היא: לאסוף את הקולוסטרום הראשון של פרות מבוגרות בכל אותם משקים שאין בהם קולוסטרום (במשמעות הנ"ל) כל יום ולשמרו בקירור או בהקפאה. במידה ואין כמות מספקת בחליבה הראשונה — אפשר לצרף גם קולוסטרום מהחליבה השניה. יש להקפיד על תנאים סני-טריים מעולים ולהמנע משימוש בקולוסטרום של פרות המגלות סימני מחלה או דלקת עטין תוך 12 שעות לאחר שנאסף.

רצוי להגיש קולוסטרום לוולד, כדי 5% ממשקלו, תוך שעה-שעתיים לאחר הולדתו, וכמות דומה כעבור 12 שעות, כלומר כ-1.5—2 ליטר בכל פעם. כאשר קיימת בעיה חריפה של תמותת ולדות במשק — יש להקדים את הארוחה הראשונה עד לכדי 15 דקות לאחר הולדת הוולד. הערה — יש לציין שהמלצה זו, המנומקת היטב, נוגדת את הדיעה המקובלת שאין טוב לעגל מחלב אמו דווקא.

תומצת מתוך מאמר של ד"ר י.א. ג'רט בהורד'ס דיירימן, 10.11.74
על-ידי א. הברון — בארי

הקולוסטרום הראשון של הפרה עשיר מאד בנוגדנים המגינים בפני מחלות, אולם טיבו שונה מאד ותלוי בכמה גורמים. ריכוז הנוגדנים גבוה בדרך כלל בקולוסטרום של פרות בוגרות בהשוואה לזה של מבכירות, מאחר ולראשונות היו יותר הזדמנויות להיחשף למחלות השונות. ריכוז הנוג-דנים אף גבוה בחליבה הראשונה מכל החליבות העוקבות. מן הראוי לכנות קולוסטרום רק חלב שמקורו בשתי החליבות הראשונות, כיוון שלאחר מכן פוחת ריכוז הנוגדנים בו עד כי אין לו עוד ערך מחסן, אם כי ערכו המזוני עדיין גבוה מאד. ניתן לשמור קולוסטרום ראשון זה של פרות בוגרות בקירור למשך ימים מספר, ולתקופות ארו-כות יותר — בהקפאה. אין להקפיא שנית קולוסט-רום שהופשר לשימוש. חשוב גם עיתוי הגשת הקו-לוסטרום לוולד. כושרו של העגל לספוג את הנוג-דנים לגופו מוגבל לשעות חייו הראשונות ונעלם כעבור 12—18 שעות. מן הראוי, איפוא, להגיש את הקולוסטרום תוך 4—5 השעות הראשונות לחיי הוולד, כדי לספק לו הגנה מירבית בפני מחלות. החוקרים מצאו שהעגל הממוצע אינו יונק מאמו בארבע השעות הראשונות לחייו. לגבי ולדות רבים — מן הראוי להגיש קולוסטרום בבקבוק